

FESTIIV

KINDLUSTUS

KINDLUSTUSSELTS „EESTI“ AJAKIRI

Nr. 3

Tartus, juunikuul 1931. a.

III aastak.

Jaanituli tähendab valguse ja elu-usu toomist inimhingedesse siis, kui mustad mured neid muidu paratamatult ähvardaks. Ka meie töö on tähiseks valguse poole.

Milles seisab vahe?

Ärilise kindlustusseltsi sihiks on võimaldada ettevõtjale kindlustustegevuse läbi kasu saada. Ettevõtja oskus ja võimed on siin rakendatud tööle ühes sihis — et võimalikult palju teenida. Ettevõtja isiklik omakasupüüe on seega teguriks, mis viib edasi ärilise ettevõtte. Kuigi ka ühistegeline kindlustus kasustab moodsa äri võtteid ja töömeetodeid, on tema sihid siiski hoopis vastupidised ärilisele kindlustusele. Mitte võimalikult suure vahekasu teenimine vahetalitajale, vaid hoopis ilma vahekasu võimaldamata kindlustusabi korraldamine oma liikmetele — on ühistegelise kindlustusseltsi sihiks. Kuigi ühistegelise seltsi eesmärgiks on seega oma liikmeskonna puhtmajanduslikkude tarvete rahuldamine, ei ole selle korraldamiseks siiski ainuüksi küllalt tegelaskonna tehnilisest oskusest ja ärilistest omadustest, n. n. ärivaimust, vaid ühistegelise seltsi tegelaskonnalt nõutakse palju enam. Kui ettevõtja omakasupüüe viib edasi ärilise ettevõtte, siis sellele vastuoksaks — tegelaskonna omakasupüüdmatus ja tahe töötada ennastalgavalt üldsuse kasuks on ühistegelise seltsi tegevuse aluseks. Kõrged aated peavad ühistegelast kandma tema töös, ilma selleta ei saa olla ühistegevusel kestvat edu. Meil on küllaldasid näiteid ühistettevõtetest, mida on juhtinud äriliselt osavad tegelased, kuid kelle tegevuses on puudunud kaugemaleulatuv kandev idee, ning tagajärg on see, et säärase ettevõtete töö on muutunud väikesel viisil kaubitsemiseks, omamoodi saherdamiseks, või — mis veel halvem — ettevõtte on pidanud hoopis sulgema oma ukсед.

Milline on olukord kindlustusalal? Millised on ülesanded, mida peab lahendada aitama ühistegeline kindlustus? Kui vaatleme asja lähemalt, märkame otse ülesannete üliküllust meie poolt harrastatud alal. Kodumaa iseseisva kindlustusala ülesehitamine, võimaldamine kindlustusabi tarvitajatele mõõduka hinna eest ja küllaldast kindlustust, uute kindlustusviiside hüvedega laialdaste hulkade tutvustamine, võõra kapitali mõjuvõimu eemaletõrjumine kindlustusalalt, kindlustusalale kogunenud kapitalide otstarbekohane töölerakendamine meie

HOIDKE ALAL USK

endasse ja oma töösse, tehke tööd innukasti
ja heitke kõrvale lootusetus —

SIIS VÕIDATE AJA RASKUSED

rahvamajanduse huvides jne. — need kõik on ülesanded, mis kuuluvad iseseisva ühistegelise kindlustuse valdkonda. Kodumaa iseseisva kindlustusala ülesehitamine — see on idee, mis peab kandma ja edasi viima meie ühistegelise kindlustust. Meie oludes on ühistegelise kindlustuse soodsaks arenemiseks kõik eeldused olemas ning raskuspunkt langeb meile, kindlustusmeestele, kas meie suudame ja oskame ära kasutada neid loomulikke eeldusi. Peame olema ühest küljest uhked, et meie põlvele on osaks saanud asuda selliste suurte ülesannete lahendamisele, teisest küljest aga kokku võtma kõik oskuse ja jõu, et seista oma ülesannete kõrgusel ja täita seda, milleks aeg meid kohustab.

Kõik tööle!

Ükskõik, millised ülesanded meie organisatsioonis kellelegi usaldatud, olgem kõik õiged mehed omal kohal!

Kes tuleb esikohale?

Meie selts võib olla uhke oma kaastööliskonnale. Heade töömeeste hulk meie peres on näidanud aasta-aastalt järjekindlat juurdekasvu ning kogu pere on üksmeelselt pingutanud oma jõudu, mille tulemuseks on seltsi tegevuse kahekordseks kasvamine viimase kolme aasta jooksul. Meie hulgas on rõõmustaval viisil kogu aeg valitsenud täielik üksmeel, oleme tundnud end seisvat ühise kõrge aate teenistuses, ning selline olukord pole andnud maad väiklastele lahkeliidetele, ükskõik millisel kohal keegi meist ka ei oleks, me kõik seisame ühise peremehe — eesti rahva teenistuses, ja kuidas rahvast kõige paremini teenida, see on meie peaülesandeks. Kaastööline — see on õige nimetus igale liikmele meie perest, kuna meil pole isandaks ühtki rahameeste ega teist vahetalitajate gruppi, vaid üheõigusliste kaas-

töölisena seisame oma peremehe — rahva teenistuses.

Tuleval aastal pühitseb meie selts 25 a. juubelit. See sündmus ei tohi jätta meie ühist peret kaugeltki ükskõikseks. See on esimene juhus kodumaa kindlustustegevuses, et laiemale alusele rajatud rahvuslikkudel motiividel tekkinud kindlustusselts võib tagasi vaadata veerandsaja-aastasele tegevusele, mille tõttu selle sündmuse tähtsus ulatub palju kaugemale meie endi perest. Jättes praegu aga kõrvale selle päeva ulatuselise tähtsuse, huvitab meie peret tänavu, s. o. juubeli eelaastal, küsimus, kuidas valmistab meie kaastööliskond end selle päeva vastu. **Kes tuleb juubeliaastaks oma töös esikohale**, — see on küsimus, mis pakitseb meie kõikide meeltes. Siit ja sealt üle riigi tulevad teated tehtud edusammudest, üks ja teine ringkond on ületanud eel-

miste aastate normid, kuid pool aastat on veel ees ning selle aja jooksul on igapäevael veel võimalus üllatusi valmistada. Ärgu keegi kartku, et tema ringkond on vaene ning et seal pole palju ära teha.

Igal on võimalus oma klassis ja ringkonnas esikohale tulla.

Esimene poolaasta oli tulemus-terikkam kui läinud aastal. Andku aasta teine pool esimesest veelgi paremaid tagajärgi.

Kõik käed külge!

Kapitalide hoiuprotsendi mõju elukindlustusdividendile.

Elukindlustusdividendi tähtsaimaks algallikaks on protsentkasu. Protsentkasu suurus oleneb kapitalide hoiuprotsendi kõrgusest. Kuna meil Eestis käesoleval aastal kapitalide hoiuprotsent on tunduvalt langenud, vaatleme, kuidas ja millisel määral mõjustab hoiuprotsendi langus protsentkasu ja ühes sellega ka elukindlustusdividendi.

Kõigepealt vaatleme tegureid, mis põhjustavad protsentkasu tekkimist elukindlustuses. Elukindlustuspreemiate arvutusel on arvestatud seda, et elukindlustusesse mahutatud kapitalid kannavad kasu. Arvutuste aluseks olevat protsenti nimetatakse tehniliseks protsendiks. Tehnilise protsendi kõrgus valitakse ettevaatuse mõttes madalamana kui seda on tõeline kapitalide hoiuprotsendi kõrgus ja sarnaselt, et ei oleks karta, et edaspidi kindlustuse kestusel tõeline hoiuprotsent langeks alla tehnilise, kuna niisugusel juhul kindlustusselts oma peale võetud kindlustuskohustusi täita ei suudaks. Eesti ja samuti ka paljude välismaa

kindlustusseltside tehniline protsent on 4.

Kindlustusselts peab tuleviku kindlustuskohustiste täitmiseks taastatud preemiatest koguma n. n. preemiatagavara. Preemiatagavara on paigutatud kasu kandma peaaesjalikult pankadesse, osalt ka hüpoteekidesse ja kinnisvaradesse. Selgituseks olgu tähendatud, et preemiatagavara ei ole võrdne sissemakstud preemiatega, vaid väiksem, ja nimelt kindlustuse kestusel suremustabeli põhjal surmajuhtude katteks tarvilikkude summade ja kulude võrra. Preemiatagavara kasvab järjest kindlustuse kestusel ja kestuse lõpul võrdub kindlustussummaga. Preemiatagavara arvutuse aluseks on samuti tehniline protsent 4. S. t. preemiatagavara pealt saadav protsentissetulek 4% suuruses on vajalik arvutusosaluste kohaselt preemiatagavara kasvamiseks ja arvatakse preemiatagavarale juure. Protsenttulu, mis saadakse preemiatagavara pealt üle 4%, ei ole enam vajalik preemiatagavara kasvamiseks ja põhjustab prot-

sentkasu. Protsentkasu oleneb sellega kapitalide tõelise hoiuprotsendi kõrgusest. Näiteks, kui preemiatagavara pealt saadud keskmine protsent on 8, siis on võimalik protsentkasuks jagada $8-4\%$ = 4% preemiatagavarast, keskmise protsendi juures 6% on võimalik protsentkasuks jagada vastavalt vähem, s. o. $6\%-4\%$ = 2% preemiatagavarast. Käesolevas näites toodud protsentmäärad on maksivad ühistegeliste kindlustusseltside kohta, kus terve protsentkasu jagatakse kindlustusevõtjatele. Atksiaseltsides jagatakse kindlustustingimuste kohaselt kõikidest kasudest ja ühes sellega ka protsentkasust ainult osa kasudest (mõnes aktsiaseltsis isegi ainult 50%) kindlustusevõtjatele, mille tõttu aktsiaseltsides eelpooltoodud protsentmäärad on vastavalt väikesemad.

Meil Eestis oli kapitalide hoiuprotsent peale sõda tekkinud kapitalide puuduse tagajärjel võrdlemisi kõrge. Isegi veel käesoleva aasta alul makseti jooksva arvel kuni 8% ja tähtajalisel arvel kuni 10% , keskmine hoiuprotsent oli sellega 9. Alates 1. maist k. a. alandati hoiuprotsenti ülemaaliselt järgmiselt: jooksev arve kuni 6% , tähtajaline arve kuni 8% , keskmine kapitalide hoiuprotsent sellega 7% . Sellega on hoiuprotsent keskmiselt 2% võrra langedud. On arusaadav, et nimetatud kapitalide hoiuprotsendi langus alandab dividendi protsentkasu osas. Kuna varem oli võimalik protsentkasuks jagada keskmiselt

5% ($9\%-4\%$) preemiatagavarast, on praeguse hoiuprotsendi juures võimalik protsentkasuks jagada keskmiselt 3% ($7\%-4\%$) preemiatagavarast, või maksimaalselt 4% ($8\%-4\%$), kuna elukindlustuslepingu pikaajalisuse tõttu on võimalik kapitale paigutada tähtajalisele arvele.

Vaatleme, kuidas mõjustab hoiuprotsendi alanemine elukindlustusdividendi.

On arusaadav, et hoiuprotsendi alanemise tõttu dividendimäärad nende kindlustuste juures, mis 1932. aastal esmakordselt dividendi alla kuuluvad, on pisut maldamad kui seni, mil hoiuprotsent oli kõrgem.

Mis puutub praegu juba dividendi alla kuuluvate kindlustuste dividendi, siis näitavad kalkulatsioonid, et käesoleval aastal sündinud hoiuprotsendi langus (eriti silmas pidades seda, et see sündis aasta keskel) on tasakaalustatud sellega, et järgneval aastal makstav protsentkasu saadakse ühe aasta vältel suurenenud preemiatagavarade pealt, mille tõttu nende kindlustuste dividendimäärad 1932. aastal tegelikult ei alane.

Lõpuks tuleb tähendada, et dividendi alanemine protsentkasu osas on paratamatu tagajärg kapitalide hoiuprotsendi alanemisele, kuna ükski kindlustusselts ei saa maksta dividendi protsentkasu osas rohkem, kui ta ise tegelikult on saanud kapitalide paigutusest.

Kaks agenti.

Soome „Salama“ nimelise elu-kindlustusseltsi ajakiri „Leimaus“ toob viimases numbris jutuaajamise kahe eri seisukohti kaitsva agendiga. See on küllalt huvitav ja meie kodumaisigi vastavaid olusid valgustav, et sobib järelemõtlemiseks meiegi agentidele.

*

Oleme korraldanud intervjuu kord meiegi. Pärisime kahelt agendilt teateid hankimisvõimaluste kohta nüüdisajal.

Nad mõlemad asuvad ühes ja samas ümbruskonnas. Kummalgi on lai tutvuskond ja töövõimalusedki loomulikult ühesugused. Aga nende vastustes ei valitse sarnasus, ei toonis ega sisus.

Üks ütles:

— Varemini saadi tõesti elu-kindlustusi. Aga nüüd on aeg nii kehv, et ei maksa katsetadagi. Inimestel on rohkem kui tarvis muret, et saada kuidagi toime igapäevase leiva muretsemisega. Ning nii ei ole ma julgenud kellelegi rääkida säärasest lisakooramatistest kui elukindlustus.

Teine seevastu:

— Kui ajad pahenesid, siis otsustasin, et niikaua kui meil uusi

kindlustusi üldse saadakse, pean minagi neid saama. Ja tulemused on mulle eneselegi olnud üllatavad. Nende arv, kes võtavad elu-kindlustusi, on endiselt hämmastavalt suur. Neid peab ainult leidma. Vähe rohkem jõudu igatahes nüüd kindlustuse saamiseks peab ohverdama. Aga seda vähem tuleb nüüd jälle ette tagajärjetust, ei kellelegi kasu toomatu tööd — ja seda rohkem saadab agendile rõõmu iga teoks saanud kindlustus. Väidaksin oma kogemuste põhjal, et just nüüd on igal „Salama“ mehel võimalus saada kindlustusi, sest inimesed valivad nüüd palju rohkem ja hoolikamalt elukindlustusseltse, kui enne. Küsimus seisab lõppeks iga üksiku suhtes selles, kas ta on innukas töötegija, või loobub ta lootusest kohe siis, kui valmisküpsetatud linnud lakkavad lendamast otsekohe sulu.

Agent! Kumba neist kahest sina tahad esindada? Su hankimistulemused osutavad seda.

*

Eks ole need küsimused esitatavad ka „Eesti“ agentidele. Vastakem siis hästi!

Elukindlustuste raugemisest.

Oleme veel noor kultuurrahvas ja sammume esimesi teenäitajavahesid oma enesemääramise teekonnal. Palju, mis vanadele kultuurrahvastele on endastmõistetav

ja ilmne, on meile võõras ja saab sagedasti koguni eituse osaliseks. Sääraseid nähtusi näeme eluaval duste igal alal, nii majanduslikul, poliitilisel kui ka kultuurilisel.

Heitkem pilk ühele majanduslikule tegevusväljale — kindlustusele. Varanduse ja ehitiste kindlustamist tuntakse meil juba mõningaid aastakümneid, samuti loomade kindlustamist. Kuid viljapõldude rahe ja üldse ilmastiku vastu kindlustamise peale naerab suurem hulk põllumehi päris avasui. Või veel kujukam näide. Ei kuigi palju aega tagasi oli meie keskmisele inimesele elukindlustus naljajutt. Nüüd aga hakatakse asja ikka enam ja enam tõsisemalt võtma, kuid sellel alal on vaja veel laiemalt selgitust.

Juhtisime juba ühes meie ajakirja numbris tähelepanu sellele, et kindlustuse tähtsuse selgitamises on agentidel peale otsekoheste kohustiste veel kasvatav ja õpetav ülesanne. Nad peavad teatavas mõttes olema ühtlasi rahva pedagoogid. Ning ses osas on tegevuspõld eriti avar maal.

Aga kindlustuse tähtsuse selgitamise kõrval on veel teine niisama tähtis ülesanne. Vähe on sellest, kui kellelegi on „auk pähe räägitud“ ja kindlustus „kaela määritud“. Inimesele tuleb teha asi niivõrt selgeks, et ta ei lase endale kindlustust peale sundida, vaid et ta ise tahab, et ta palub endale kindlustust. Ta tõekstunne ja parem arusaamine peavad teda selleks käsutama. Vastasel korral võib kindlustus kergesti saada raugemise ohvriks.

Kuna kindlustuse raugeda laskmine ei ole meil mitte väga harva esinev nähe, vaid ennemini vastupidi, siis vaadeldgem selle põhjusi pisut lähemalt.

Vähe on tänapäeval inimesi, kes ei kaeble ainelise puuduse pärast. Ikka koomale ja koomale tõmbub inimeste kulutuste ring ja keeldumine suureneb. Kuna nüüd elukindlustus on seotud kindlate perioodiliste rahaliste kuludega, siis ei ole mitte põhjendamatu majandusliku kitsikuse ja elukindlustuse raugemiste seosesse seadmine. Küll on aga põhjani väär see, kui majanduslikku kitsikust nimetatakse raugemiste peapõhjuseks, mida sageli tehaksegi.

Kulusid kokku hoides loobutakse tavaliselt neist kulutusala-dest, mis on kõige vähem elulised ja olulised, ning sääraseid leidub igal inimesel. Seesugune on loomulikult ainukene õige kokkuhoiu politika. Aga kohtame ka peaaegu vastupidiseid teovise: tarvilikust keeldutakse, ent tarbetu peale antakse raha kergel käel välja. Viimaste hulka kuulub palju neid, kes rahapuudusel keelduvad elukindlustusest või selle raugeda lasevad. See võib tunduda liialdusena, kuid on ometi kibe tõde. Sest enne kui loobuda elukindlustuse preemiamaksust rahapuudusel, peab kokkutõmbamine saavutanud olema viimased piirid. Teiste sõnadega: peale ulualuse, riietuse ja toidu on elukindlustuse kulud järgmine hädavajaline väljaminek. Igasugune elamine-olemine püüab rajada enesele ja endaga seotuile tulevikualuseid. See on juba eluseadus, millela elu edasikest oleks võimatu. Aga elukindlustus on juba oma olemuselt tuleviku aineline vundamenti üks osa; ta on puhtal

kujul tulevikku silmaspidav. See-pärast ei ole loogiline teha elu-kindlustust ainelisest kitsikusest olenevaks. Koguni: raske aeg just nõuab elukindlustust, et vähegi avardada tulevikuväljavaa-teid.

Nii on majanduslik puudus elu-kindlustuse raugedalaskmise põhjusena liiga vähe usutav ja veel vähem põhjendatud. See on sisuliselt ettekääne enesele või teistele. Raugemise tõelised põhjused peituvad mujal. Need asuvad inimeses eneses, on temast enesest sõltuvad, nimelt: järelemõtlematus ja hoolimatus.

J ä r e l e m õ t l e m a t u s

mängib inimlikus tegevuses väga tähtsat osa. Igapäevases elus kohtame pahatihti juhtumeid, kus toimitakse kaalumatu, esimese tuju sunnil. Selle tulemuseks on tavaliselt ebaõnnestumised ja õnnetused, harva midagi hüvelist. Ei võeta vaevaks järele kaaluda, millised on tulemused siis, kui toimitakse nii ning mäherdused sel juhul, kui toimitakse teisiti. Me esivanemad hallist minevikust pärandasid meile tarkuskulla: enne mõtle, siis ütle. Seda mõistkem ka nii: enne mõtle, siis toimi.

See õpetussõna on liiga hea selleks, et teda mitte meelde tule-tada neile, kes kavatsevad raugeda lasta oma elukindlustust. Mõni raugedalaskja mõtleb enne oma sammu küll nii: seda preemiasummat on mul mujalegi tarvis; edaspidi kui raha rohkem, siis kindlustan uuesti. Teine arvestab: olen veel päris noor ning vanadusele ja surmale ülearu vara

mõelda. On üldse eksisamm, nii vara elu kindlustada.

Ja lastakse raugeda.

Kuid sisuliselt eksib nii üks kui teine. Nad arvestavad ainult oma eksisammu kasulikkude poolt, kahjuliku vastu pigistavad aga silmad kinni. Kujutelgem: 2000-kroonine kindlustus on kestnud juba viis aastat ja preemiad korralikult makstud ning nüüd katkestab asjaomane mingi kerge-meelsuse sunnil järelemõtlematu maksimise, põhjustades raugemise. Seega on seni makstud preemialkuludena ligi 200 krooni. See summa on suuremalt jaolt puhas kahju. Isiklikust seisukohast sama hea kui uulitsarenni viskamine. Rääkimata muidugi kindlustussumma enese kaotsiminekest. Teiselt poolt: mida nooremas eas kindlustatakse elu, seda kergem on see tehing ja seda odavam on preemia. Seepärast on noores eas elu kindlustamine alati kasulik.

Seni oleme puudutanud puht aineliskasulist külge, aga asjal on veel moraalne moment. Kui kindlustust raugeda laskja on perekonnainimene, siis eksib ta eeskätt oma ligemate vastu, tuues nende tuleviku oma järelemõtlematusele ohvriks. Tuletatagu meelde neid arvukaid juhtumeid, kus õnnetu lesk peab oma mehele veel hauda järele saatma etteheitteid, et ta hooletusse jättis oma elukindlustuse, nii hädasse saates oma naise ja lapsed.

Kui majanduslik kitsikus ei olegi usutav raugemise põhjus, siis ta tundub vähemalt vabandatavana. Seda tunnustust on võimatu loovutada järelemõtlematusele. Siin

Tubliil agendil õnnestub hankimistöö samahästi suvel kui talvelgi.

on ainult hukkamõist võimalik. Kuid veel pahem on kolmas raugemise põhjustaja, nimelt

h o o l i m a t u s,

sest hoolimatus on juba sõna otsekoheses mõttes kuritegu. Inimene teab, et ta toimetab halvasti, aga toimetab siiski. Suurem jagu elukindlustajaid on perekonnainimesed või vähemalt nad on seda peatselt. Mäherduse otsuse peame andma perekonnaisa kohta, kes täitsa teadlikult lasseb raugeda oma elukindlustuse kas laiskusest, ükskõiksusest või alalise edasilükkamise tõttu, olles täiel määral teadlik, et perekond satub ilma temata ja elukindlustuse summata paratamatusse viletsusse. Aga kahjuks ei ole seeuguseid patustajaid vähe.

Kuidas võidelda elukindlustuste raugemise vastu? Nagu käesoleva kirjutise alul tähendatud, on siin palju võimalik parandada agentidel. Viimased kindlustust sõlmides peavad püüdma teha asja niivõrt selgeks, et aktiivne pool kindlustuse teostamisel oleks kindlustusevõtja, mitte et agent oma pealekäämise ja ilukõnega viiks ta niikaugele. Eelpool raugemise põhjusi käsitledes oli neid kõnes ainult kolm, aga võiks nimetada ka neljandat, nimelt asjatundmatus, kuigi seda ei saa tähtsuse poolest rinnastada majandusliku kitsikuse,

järelemõtlematuse ja hoolimatusega. Igatahes, kus raugemise põhjustajaks on oletatavad majanduslikud raskused, järelemõtlematus või asjatundmatus, siis oleb palju, kui mitte kõik, agendi selgekestegemise oskusest, aga ka agendi leidlikkusest ja teravmeelisusest.

Sest leidlikkusega on võidetav isegi hoolimatus. Kuid selleks peab tundma õppima kindlustatu hingeelu, peab teadlikuks saama neist avaustest, kust võib vaadata inimese psüühilistele nõrkustele. Neid on igal inimesel, olgu see siis auahnus, perekonna-armastus, egoism või muud. Kuivõrt lihtne võte võib raugeva kindlustuse viia jälle jösse, näitab ühe ameerika kindlustusagendi jutustus. Tulles asjaomase isiku juurde, sõnas ta:

„Tervis, härra Endine Kindlustatu. Tulin paluma teilt väärtusest muuten kindlustuspoliisi. Kas lubaksite selle mulle?“

„Või nii — miks mitte, kui selle üles leian, aga mis jaoks teil seda ometi tarvis peaks olema?“

„Vaadake, härra Endine Kindlustatu, asi on säärane. See poliis on teile nüüd täiesti väärtusetu, aga kui jätate selle oma kätte, siis võib poliisis märgitud nõudja leseks jäädes selle leida ja mõelda, et sellest on temale veel kasu. Ta võiks tulla sellega ühingu kontori, kus peaksime

talle selgitama, kuidas selle kindlustusega on lugu. Oleks ju nii meie kui ka teie seisukohalt päris piinlik, kui peaksime talle siis jutustama, et teie lasksite selle tema tuleviku eest hoolitsemiseks võetud kindlustuse raugeda.”

Edasi jutustab see leidlik agent, et seda võtet tarvitades on tavaliselt jälle maksvusele viidud elukindlustus ja poliis on võinud

edasi jääda kindlustatu lausahtlisse, nüüd aga juba maksvana.

Isecenesest tühine võte, aga heade tulemustega. Katsetagu meiega agendid sellega ja samuti leiutagu uusi, teades, et igale inimesele pääseb ligi, tarvis ainult üles otsida see õige tee. Kindlustuste raugeda laskmine on küllalt suur väärnähtus, et selle vastu kõige jõuga võidelda.

Kunst sõlmida elukindlustuslepinguid.

Järg.

Richard Kiesel, P. seltsi esindaja, hellitas juba kaua aega mõtet, et oleks üsna tore asi, saada kindlustussooviavaldist 100.000 kr. peale pangadirektor Klasmannilt. Kuid see idee näis olevat niisama teostamatu kui reis Marsile. Pangadirektor ei võtnud kindlustusagente üldse jutule.

Oma kavatsustes, leida mingisugust õnnelikku meetodit, mis võimaldaks läheneda pangadirektorile, pöördus Kiesel panga kassameistri poole, kelle elu oli juba tema seltsis kindlustatud ning kes oli nõus teda igatpidi toetama. „Klasmanni ei olegi nii väga raske mõjustada, kui te kord temaga lähemalt tuttav olete,“ ütles see.

„Kuidas saan ma aga teda kohata?“ küsis Kiesel.

„Katsuge temaga kokku saada elektriraudteel,“ sõnas kassameister, „ta elab eeslinnas ning sõidab koju tavaliselt elektriraudteel, kuna põlgab autot. Harilikult sõidab ta kell 5 koju.“

Kiesel sõitis nüüd pea igapäev eeslinnas. Tal õnnestus tihti kõne-

tada lühidalt pangadirektorit ning kord saada elektrirongi vagunis istet tema kõrvale. Nüüd katsus ta end nii meeldivalt kui vähegi võimalik ülal pidada ning juhtides jutulõnga teemidele, mis huvitasid Klasmanni, võitis ta peagi viimase usalduse. Oma ettevalmistustöödega algas ta kevadel, ja need kestsid ka suvel edasi. Nädalate kestel ei rääkinud Kiesel midagi elukindlustusest, ja kui ta kord jutu sellele viis, lasi ta paista, nagu sünniks see täiesti juhuslikult. Sellest ajast peale puudutas ta ikka sagedamini kindlustusküsimusi, ja kui saabus tali, oli pangadirektor kindlustusasjades juba täiesti kursis, ilma et ta oleks saanud muljet, nagu püütaks teda teatud tagamõttega tutvustada selle asjaga. Ühel päeval palus ta Kieselit valmistada eelarve, palju tuleks elukindlustus tema jaoks maksma, ja viimane valmistas selle kolme tariifi järele. Kolme nädala pärast nõudis Klasmann eelarvet kr. 100.000 peale, mis välja makstaks teatud aastate pärast. „Imestan

isegi enda üle, et seda teilt nõuan," sõnas ta Kieselile. „teie olete ainuke, kellega olen astunud kõnelusse kindlustusküsimustest.“

Vähemalt pooltosinat korda aastas lausub agent Janson endale: „Seekord õnnestub mul Mirelit, trükikojaomanikku, oma kindlustuskandidaatide nimekirja võtta.“ Kuid alati sõnas Mirel: „Mul pole mingisugust huvi kindlustuse vastu ning seepärast pole mingit mõtet, et teie nii enda kui ka minu aega selleks tarbetult raiskate. Mul on küll heameel teid vahetevahel näha, kuid teile oleks parem, kui kustutaksite minu nime teie kandidaatide nimekirjast.“

Janson aga ei kaotanud lootust. Temal õnnestus teada saada Mireli süüripäeva ning ta töötas kirja koostamise kallal, millega Mirelile uut ettepanekut teha. Valmiskirjutatud kirja kandis ta juba pikemat aega taskus ning selle nurgad olid kandmisest juba kulumised, kui tal korraga tekkis idee, kuidas koostada hästi mõjuvat sissejuhatust. Sellele ideele tuli ta ühe oma sõbra märkusest, kes tähendas, et Mirel töötab kui hobune ning et ta nädalas kolm ööd ülal istub käsikirjade lugemise, kirjade dikteerimise ja muude tähtsate tööde kallal. See sõbra märkus jäi Jansonile hästi meele. Ühel õhtupoolikul peale tagajärgel läbirääkimisi istus ta väsinult oma büroos, kui üks raamatute agent sisse astus. Janson ei suutnud koondada oma tähelepanu ning kuulas agendi juttu tükk aega mõtlematult pealt. Lõpuks ulatas agent talle tüki paberit

allakirjutamiseks. „Mul pole mingit huvi teie raamatute vastu,“ protesteeris Janson; aga kui raamatute agent veel kord selgitas oma raamatute kasulikkust ja täitesulepea pihku pistis, kirjutas ta alla tellimislehele. Kui järgmisel hommikul raamatud päralt jõudsid, imestas ta ega suutnud kuidagi aru saada, millistel põhjustel ta tellimise oli annud. Kaua arutles ta selle küsimuse kallal, kuni viimaks taipas, et ostu põhjuseks oli tema väsimus, mis takistas teda agendi seletuste vastu ajamast. Ning miks ei peaks ta sama katset proovima Mireli juures? Mõni päev hiljem külastas ta Mirelit hilisel õhtutunnil. Peale üldist sissejuhatust esitas ta oma soovid. Mirel tegi nõrka katset süveneda esitatud paberitesse, kuid et ta oli väsinud, ei suutnud ta enam mõtteid koondada ning agendi jutule pöörata vajalikku tähelepanu. Janson pressis tugevamini, kui see tal harilikult viisiks oli, peale ning täitnud ettepaneku 25.000 kr. peale, ulatas selle trükikoja omanikule allakirjutamiseks. Viimane kirjutas alla vabandusega, et ta on väsinud ning ei jõua tšekki kindlustusmaksude tasuks enam välja kirjutada. Janson naeris selle märkuse üle ning kirjutas ise tšeki valmis. See tehtud, soovis ta Mirelile uue kindlustuse puhul õnne.

On soovitatav mõnikord külastada kandidaate siis, kui need on oma kutsetööst väsinud. Seesugustel juhtudel on need vahest mõne küsimuse läbiarutamiseks palju vastuvõtlikumad ega avalda ületamatut vastupanu.

Laste pärast.

Suusatame märtsikuu algupoolel ühe kihelkonna äärekülades. Teekond on raske. Kogu päeva jooksul sadanud tuhkjast lumi on ummistanud teed ja tänavad. Püüame tungida läbi tihniku mööda nõrgasti nähtavaid suusajälgi. Teame, et tee viib lähedal asuvasse külla, kus arvatavasti peame ööbima, sest päev on üsna lõpukorral.

Tuleb väike lagendik ja sellel pooleldi lagunenud maja. Esimese tahte sunnil kavatsime suusatada mööda, kuid mingi tundmatu võim sunnib peatuma. Ei või ju seda teada, kust tuleb jälle kindlustus.

Astume sisse.

Viis last lärmitsevad põrandal, vanim neist vahest kümneaastane. Laste ema, noor kahvatunäoline

naine, küpsetab toa ühes nurgas leiba. Peremees on talus hiljuti ära surnud.

Naine on nõrk ja kehvatervislik, kõneleb madalal häälel. Kui jutt käändub ta surnud mehele, levib üle ta noorepoolse näo ilme, mis tuletab meele kurba sügis-päeva, rasket ja painavat sügis-päeva. Sel hetkel muutume meiegi vaikseks ja tõsiseks. Küsime ainult vaikselt: — Kas ta elu oli kindlustatud?

„Ei olnud tal sures kahjuks rohkem kui vaevane sada krooni,“ vastas naine kurvameelselt.

„Või nii, või nii, sest on tõesti kahju,“ tähendame osavõtlikult.

Mõni minut valitseb vaikus, siis jätkab naine:

„Tal oli ka suurem kindlustus

Meie ehitame pilvelõhkujat...

Intervjuu Estlandimaa askurandi seltsi peainspektor von Kleimke'ga.

Nagu teil teada, seisab meie suurete võtte kapitalikindluse poolest väljaspool igasugust võistlust. Meie sihiks pole kunagi olnud tühipalja Eestlandimaa pärisrahva huvide eest seismine ega rahvusliku joru ajamine, vaid nodi tegemine. Ja seda va puru on meil aegade jooksul kassasse ning pankadesse kogunenud ligi 25.000.000 estlandi senti. Kui see summa mahutada ober-ost kopekatesse, saaksime nii pika kopekate réa, mis ulatuks parajasti Vönnust Riiani, s. o. maa-alale, mida kuulus landesväär kasutas põgenemiseks Estlandimaa bar-

baaride eest. Kuna meie juhatuses istuvad kõigiti patenteeritud nupumehed, on meil nalja asi selle 25 miljoniga üles ehitada ligi 100 miljonilist pilvelõhkujat. Sest ega's maja pruugigi täiesti meie oma olla, ta võib seista ka võõral krundil, mis aga peasi — silt on meie oma. Ja see peab tõmbama. Eriti veel, kui arvestada teisi müstilisi omadusi, millega on varustatud see meie hiilgeteos. Nii näiteks on ainult alumised pilvelõhkuja korrad nähtavad hariliku sureliku silmale, ülemised on ehitatud moodsast ainest gasobetonist, mis on nähtav ainult neile,

— 2000 krooni — aga see oli jõu kaotanud... Just pool aastat enne surma kaotas see maksvuse. Hoolitses kindlustuse eest mitu aastat, aga siis tüdines, pidades oma elu veel küllalt pikaks... Aga see tegu piinas teda elu viimseil hetkil raske süükoormana. Seda ei võinud siiski enam kuidagi parandada. Ta soovis, et ma ise võtaksin enesele kindlustuse nende väetikeste kaitseks ja püüaksin seega osaltki heaks teha seda ekssimust, mis tema oli teinud.

Lesk vaikis. Siis ütles rõhuga: „Kui nüüd täidaksin tema viimse tahtmise ja võtaksin enesele kindlustuse.“

„Õige,“ ütlesime ja võtsime pa-

berid välja. „Kui suure summa peale siis kirjutame?“

„2000 krooni,“ ütles naine otsustavalt.

Sooviavaldis täideti järelemõeldult ja täielises üksmeeles. Hetk oli vaikne ja tõsine. Lapsedki kogusid laua ümber tõsiseina ja vaikseina, otsekui tajudes oma väikeste südametega, et ses silmapilgus oli midagi tundmatut ja tähtsat. Kuid seda ei mõistnud nad ometi, et ema tegi seda just nende pärast.

Edasi suusatades tuli meele vana tõde: naised võivad olla elukindlustuse vastased, kuid lesed ei iialgi.

(E. K-gas. Keskinäisyys.)

Püsivust!

Leitnant Peary ütles kord, et tema pääsis põhjanabale seepärast, et tema jätkas ja püüdis

edasi siis, kui teised juba loobusid.

Edison ütles kord: „Teadusli-

kelle soontes voolab vähemalt 5 piiska siniverd. Meie pisitillukeses oludes on sarnase „kolossi“ ehitamine muidugi pinnaks silmas võistlejatele ning viimased ähvardavad kadedusest lõhki minna. Kuid meie ütleme, et see on täiesti asjata. Sest kuigi meie loss oma ülemise gasobetonist osaga natuke meie kodumaa pilvi riivab, mis juhtub vahest vihma või lumesaju ajal madalalt liikuma, on ta mõne korraliku New-Yorgi pilvelõhkujaga võrreldes ikkagi niisama suur nagu ajalehe putka kahekordse maja kõrval. Ja ei maksaks ka sugugi laimu levitada, et meie pilvelõhkuja end ära ei tasu. Sest juba enne, kui

meie lossi vundamendi rajamisega algust saime teha, ujutasid meid korterisoovijad oma nõudmistega üle. Nii leiavad meie uues majas korterit sarnased igapidi maksuvõimelised üürnikud, nagu demobiliseeritud parunite liit, landesvääri muuseum, Balti hertsogiriigi loojate peakomitee, Mõõgavendade ordu jne. Endastki mõista on sarnased asjad, nagu pilvelõhkuja ehitamine ja üldse kogu see askurandi asjandus üks väga keeruline värk, millest arusaamiseks sarnase arenematu maa, nagu seda on Estlandi maa, pärisrahva mõistus kaugeltki ei küündi. Selle tõttu ütleme meie ning oleme seda alati öelnud, et

kus, samuti kui kõigis muiski töis on edu peamiseks eelduseks omandus jääda kindlaks oma asjale. Kõik, mis olen suutnud saata korra, on tingitud sest tõsiasiast, et olen lakkamata töötanud edasi, edasi ka siis, kui mitmed muud inimesed on kaotanud lootuse."

Elukindlustustööski saavutab edu ainult säärane mees, kes lakkamatult püsib oma töö juures ka siis, kui takistusi langeb ta teele.

Mõned neist, kes oma ülesan-

deis on ebaõnnestunud, oleks kindlasti pääsenud võidule, kui oleksid tööd katkestamata veel natuke edasi jõudnud.

Kas kavatsete heita oma kirve järve? Ärge tehke seda! Püsige ja jätkake! Olukorrast tingitud äärmiselt rasked jõupingutused viivad teid edasi, ja te näete, et te ei kuulu nende hulka, kes loobuvad alguses, vaid te olete nende seast, kes püüvad ja kes kuhugi jõuavad.

Kõik maailmasõjast osa võtnud Ameerika sõdurid riigi poolt kindlustatud.

Ameerika Ühendriigid on riikliku elukindlustuse kaudu huvitalval ja omapärasel viisil hinnanud maailmasõjast osa võtnud sõdurite teeneid. Nimelt said 1925. aastal kõik maailmasõjast osa

võtnud sõdurid tasuta riigi poolt surma korral või üleelamise korral 20 aasta pärast, s. o. 1945. aastal väljamakstava kindlustussummaga elukindlustuspoliisi. Kindlustussumma kõrgus on ole-

jätke oma rahvuslik jorutamine ja usaldage kõik see asi meie kätte. Küll meie toimetame selle nii hästi, et teil endil ei pruugi mingisugust muret tunda ega vastutust kanda, vaid võite meie suuremeelse valitsuse ja võimu all rahulikult ja muretult oma päevi Maarjamaal mööda saata. Ja maal valitseks jälle samasugune õndsus, nagu meie kuulsate esivanemate ajal, kes ennatsalgavalt ja asjatundlikult kaua aega teie maad valitsesid ning keda teie vaid väiklasest kadedusest valitsuse tüüri juurest kõrvaldasite.

Ja et teie ise seda askurandi asja ajada ei oska, sellest mõned üksikud näited. Teie vallandate agente kuritarvituste pärast, meie

aga koondame kõik need enda teenistusse ning kasutame tulusalt ära. Teie näete palju vaeva, et tõsta oma preemiasaaki, meil aga jätkub lihtsast sulleliigutusest, et viia oma langenud preemiat au ja uhkuse kohasele kõrgusele. Näete — nii aetakse asju, kui ettevõtte aktsionärideks on rahamehed ja juhatuses nupumehed. Ja vaata, armas maarahvas, säärane edu võiks õigusega panna pööritama me päid ja sundida kõrgilt alla vaatama sinu väiksussele ja madalusele, kuid meie oleme suuremeelsed ja lahked sinu vastu ja kasutame ka sinu väikesi andeid oma suure pilvelõhkuja ehitamiseks. Ole selle eest tänulik ja hoia meie poole!

nev teenistusaja kestusest, kusjuures ühe teenistuspäeva eest Ameerikas on arvestatud kindlustussummaks 1 dollar, Euroopas aga vastavalt 1,25 dollarit. Keskmise kindlustussumma on üle 1010 dollari ehk ligikaudu 3800 krooni, mis on meie oludes võrdlemisi kõrge kindlustussumma. Ameerika riik on ümmarguselt 3½ miljonit seesugust poliisi välja annud ja sellega oma peale võtnud kohustuse 3½ miljardit

dollarit = 13,1 miljardit eesti krooni. Kindlustussummade väljamaksuks on loodud erifond, mida riigi poolt eelarve korras täiendatakse iga aasta 100 miljoni dollari suuruse summaga.

Et Ameerikas maailmasõjast osa võtnud sõdurite teeneid on hinnatud just elukindlustuse kaudu, tõendab omalt poolt, kui võrra tähtsaks peetakse Ameerikas elukindlustust ja kuidas seda ka riigi poolt hinnatakse.

Kindlustusküsimused ühis-tegevuspäevadel.

2. aprillil peeti Pukas, 12. aprillil Abjas ja Karksis ning 3. mail Kadilas, Virumaal, ühistegevuspäevi, kus esinesid ettekannetega meie seltsi juhatuse liige prof. P. Köpp ja asjaajaja J. Nirk. Ettekannetes puudutati ka ühistegelise kindlustuse osa ja tähtsust meie rahvamajanduses.

Seltsi volinikkude koosolek.

17. mail pidas seltsi valitsuse kõrgem organ — volinikkude kogu järjekorralist aastakoosolekut. Ilmunud oli 44 volinikku kaugematest ja lähematest nurkadest üle kogu riigi.

1930. a. aruanne ja 1931. a. eelarve kinnitati nõukogu poolt esitatud kujul.

Põhikirjas ette võetud muudastest osutub olulisemaks osamaksu sisseseadmine, mille alamääraks 10 krooni ning millega võimaldatakse asendada lisavastutust neil liikmeil, kes seda soovivad.

Juhatusse valiti vann. adv. J. Ostrat ja prof. P. Köpp (endi-

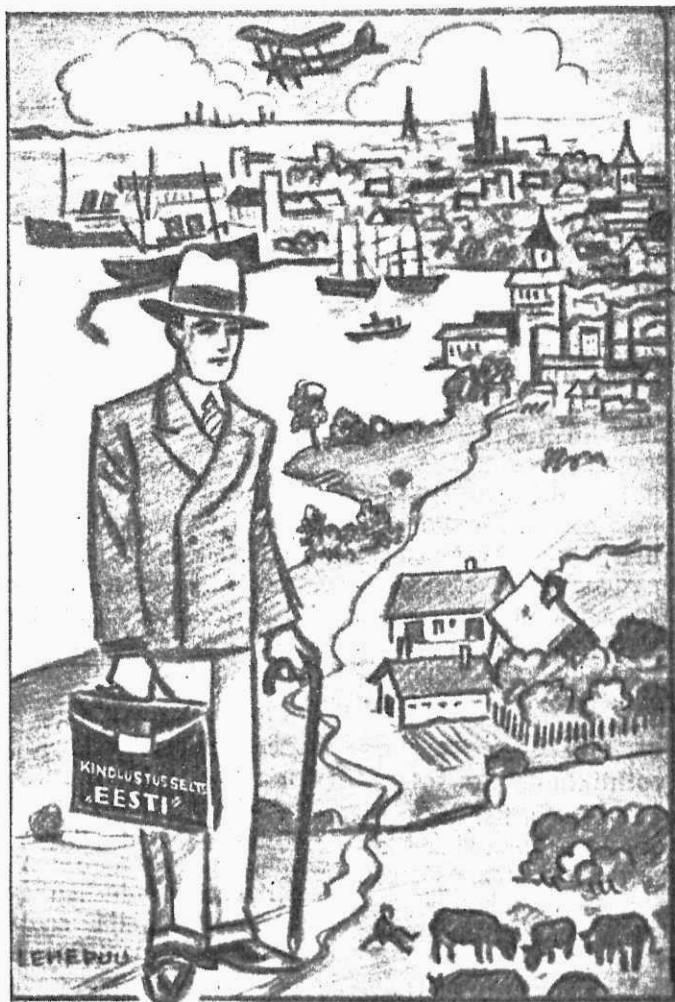
sed), nõukogusse vann. adv. O. Rütli, majaomanik M. Pärn (endised) ja Pärnu linnaapea abi M. Mardi (uus). Revisjonikomisjoni valiti A. Kullam, J. Määrsep, A. Nirk, J. Sisask ja A. Tomson.

Koosolek kandis väga asjalikku ilmet ning kõik otsused tehti pea ühel häälel.

Soome kindlustusselts „Suomi“ annetas Suomalaisen Kirjallisuuden Seura'le (Soome Kirjanduse Seltsile) tema hiljuti peetud 100-aastase juubeli puhul 200.000 soome marka (umbes 2 miljonit eesti senti) teadusliku töö edendamiseks. Kinkija soovi järele nimetatakse seda „Soome-ühingu fondiks“, kusjuures kinkija poolt on ette nähtud ka fondi tarvitamiskord.

Teateid teiste seltside tegevusest.

Kindlustusselts „Eeks“ on, nagu aruandest näha, 1930. a. saanud preemiaid kr. 265.836,17 ja maksnud kahjutasudeks kr. 236.612,28. Eelmisel aastal olid „Eeksi“ preemiad kr. 270.820,49 ning kahjud kr. 301.679.—

„Eesti“ esindaja! Tea, et ka sinu tööst oleneb suurel määral meie kodumaa majanduslik õitseng.

Ilmub 6 korda aastas ja saadetakse tasuta kõigile seltsi tegelastele.

Toimetus: Tartu, Suurturg 10.

Väljaandja: Kindlustusselts „Eesti“.

Vastutav toimetaja: J. Nirk.